

Taanis esinevad elulooliste teatmeteostena C. F. Bricka *Dansk biografisk lexikon* (I—XIX, Kopenhaagen, 1887—1905) ja S. Dahl'i ning P. Engelstoft'i *Dansk Biografisk Haandleksikon* (I—III, Kopenhaagen, 1920—1926). Soomes oli esimeseks rahvuslikuks eluloostikuks Soome Ajaloo-Seltsi väljaantud *Biografinen Nimikirja* (Helsingi, 1879—1883), kuna praegu sama seltsi väljaandel on ilmumas uus samalaadiline teos *Kansallinen Elämäkerrasto* (seni 2 kd., Porvoo, 1927—1929). Soome rootsikeelne vastav käsiraamat on T. Carpelan'i toimetatud *Finsk biografisk handbok* (I—II, Helsingi, 1895—1903).

Olgu ühtlasi mainitud, et nende teaduslikku laadi omavate biograafiliste leksikonide kõrvale on uuemal ajal tekkinud teine tüüp käsiraamatuid-eluloostikke, mis ilmuvad lühemate vaheaegade järele ja sisaldavad koondatud kujul antud riigi või rahva kõigil tähtsamail poliitilise, tulunduse ja kultuurielu aladel silmapaistvate elavate isikute elulugusid. Niisugused on näiteks inglise *Who's who*, prantsuse *Qui êtes-vous*, saksa *Wer ist's*, rootsi *Vem är det*, soome *Aikalaiskirja* ja *Vem och vad*. Samalaadiline käsiraamat Eesti elavate tegelaste kohta on praegu ilmumas Eesti Kirjanduse Seltsi väljaandel. Nende käsiraamatute ülesanne on pigemini praktiline — anda lühidaid orienteerivaid teateid selle või teise silmapaistvama elava tegelase elust ja tegevusest, ilma seda isikut ja tema elutööd hindamata. Neilt teatmeteoseilt on nõutav andmete täpsus ja võimalikult üksikasjalisus ning rohke käsiteldavate isikute arv, kuid oma iseloomult ja ülesandeilt pole need mõeldud ega suudagi olla teaduslikkude ajaloolisbiograafiliste leksikonide asendajaiks.

Balti-Saksa biograafiline teatmekirjandus. Balti-saksa ajaloo-kirjandus on biograafilisilt käsiraamatuilt kaunis kehv. Kui mitte arvestada vanema balti-saksa ajaloo-uurija Fr. K. Gadebusch'i XVIII sajandisse kuuluvat katset sel alal (*Livländische Bibliothek nach alphabetischer Ordnung*, I—III, Riia, 1777), mis oma aja kohta küll hinnatav, kuid nüüdisajal omab vaid materjalikogu tähendust, puuduvad balti-saksa kirjanduses üldbiograafilised leksikonid Baltimaade tegelaste kohta täitsa. Õige varakult on aga hakatud Baltimail avaldama erilaadilisemaid biograafilisi teatmeteoseid, millede hulgas üksikute kutseliikide järgi koostatud leksikonid on enamuses. Ka siin tuleb pioneerina mainida Fr. K. Gadebusch'i tema Baltimaade ajaloo-kirjanikke käsitleva tööga „*Abhandlung von Livländischen Geschichtsschreibern*“ (Riia, 1772), mida on jätkanud K. E. Napiersky töös „*Fortgesetzte Abhandlung von livländischen Geschichtsschreibern*“ (Miitavi, 1824). Gadebusch'i mainitud töö on olnud hiljemini tõhusaks toeks J. F. v. Recke'le ja K. E. Napiersky'le nende käesoleval ajalgi veel mitte täitsa oma väärtust kaotanud teoses „*Allgemeines Schriftsteller- und Gelehrten-Lexikon der Provinzen Livland, Esthland und Kurland*“ I—IV (Miitavi, 1827—1832), mille täienduseks on Th. Beise' koostatud „*Nachträge und Fortsetzungen*“ I—II (Miitavi, 1859—1861). Võrdlemisi rohket käsitlust eriteostes on leidnud Baltimaade vaimulik seisus. Selt alalt on mainitavad: 1) L. Arbusew, „*Livlands Geistlichkeit vom Ende des 12. bis ins 16. Jahrhundert*“ (Miitavi, 1904, äratrük väljaandest „*Jahrbuch für Genealogie, Heraldik und Sphragistik*“; teose lisandused on ilmunud hiljemini 3-s osas), mis